

Historia stadionu: Historia Fortu Bema

Wtorek, 16 listopada 2010 r. godz. 13:58, źródło: forty.waw.pl

Na początku lat 90. część sekcji warszawskiej Legii została przeniesiona z Łazienkowskiej na Fort Bema (taką nazwę nosi od 1921 roku). Początkowo zawodnikom i trenerom mówiono, że to tylko czasowa przeprowadzka. Niestety, legijne sekcje na Łazienkowską już nie wróciły i raczej nigdy nie wrócą (niebawem z Łazienkowskiej może zostać wyrzucona sekcja strzelecka Legii). Przed laty większość legijnych sekcji ćwiczyła w salach pod trybuną krytą.

Fort Bema - październik 2009 - 74 zdjęcia Bodziacha

Fort Bema, gdzie przeniesiono Legię, ma bogatą historię, bowiem powstał ponad 110 lat temu. Jak w ogóle doszło do jego powstania? Ciekawe materiały na temat miejsca, w którym od kilkunastu lat znajdują się siedziby (i trenują) legijne sekcje (takie jak szermiercza, podnoszenia ciężarów, bokserska, kolarska, zapaśnicza) przedstawia serwis forty.waw.pl:

Fort P (Parysów) powstał w latach 1886-1890 w ramach budowy drugiego (wewnętrznego) pierścienia fortów twierdzy. Rosjanie wybudowali fort artyleryjski, pomimo wcześniejszych doświadczeń wojennych wykazujących nieprzydatność takich dzieł.

Fort Parysów powstał jako dzieło ziemno-ceglane o narysie zbliżonym do lunety (dwa czoła i dwa barki) z dodatkowym terenem w części szyjowej. Otoczony został w całym obwodzie mokrym rowem fortecznym (do 20 m szerokości) oraz dwoma wałami o krótkich przedpiersiach w czołach i barkach. Wyższy wał wewnętrzny przeznaczony był dla artylerii, zaś niższy wał zewnętrzny dla piechoty. Wały artyleryjskie posiadały trawersy.

Fosa broniona była bezpośrednio z wałów. Nie powstały tutaj kaponiery ani kojce skarpowe gdyż obawiano się ich zawilgocenia od mokrej fosy.

Pod obydwoma czołowymi wałami artyleryjskimi umieszczono ceglane kazamaty, podobnie jak w innych fortach tego pierścienia.

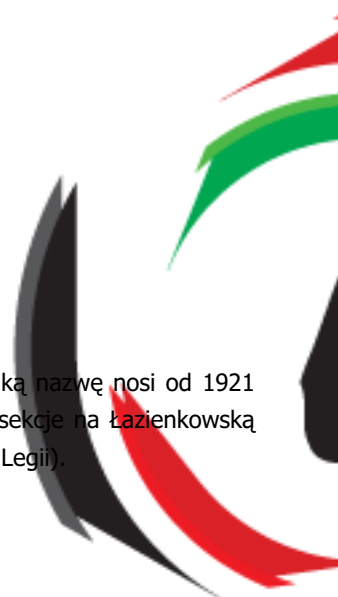
Pod wałem artyleryjskim istniały przejścia komunikacyjne do wału piechoty. Takie przejścia, połączone z małą prochownią i schronem pogotowia artyleryjskiego, umieszczono u styku czoł fortu oraz symetrycznie u styku czoła z barkiem. Także czołowe kazamaty posiadały przejście do wału piechoty.

W części szyjowej fortu zlokalizowano cztery symetrycznie rozmieszczone kazamaty magazynowe. Wszystkie pomieszczenia posiadały okna, co znacznie zmniejszało ich odporność na ostrzał. Nie zostało to zmienione nawet w okresie modernizacji twierdzy.

Fort P był połączony z sąsiednimi fortami za pomocą wałów fortecznych z fosą. Wały te wybudowano w latach 1889-92 podczas modernizacji twierdzy.

Wkrótce po zakończeniu budowy fortów przystąpiono do ich modernizacji. W większości umocnień przebudowano wały - w miejsce dwóch, powstał jeden wał przeznaczony głównie dla piechoty. Zasadniczą część artylerii wyprowadzono poza dzieło. Ceglane kaponiery skarpowe, zostały przebudowane na betonowe. Zmiany te nie dotknęły fortu Parysów. Pozostał on w pierwotnej wersji i pełnił już tylko funkcje magazynowe. Dzięki temu jest to jedyny dostępny fort dwuwałowy w Warszawie.

Fort miał być zniszczony w ramach akcji likwidacji Twierdzy Warszawa. Rozkaz z 31 stycznia 1909 roku nie został jednak wykonany. W lecie 1913 roku wysadzono jedynie potężną i prochownię u styku prawego barku i czoła.

Fort Parysów w 1921 roku otrzymał nazwę fortu Bema. W okresie międzywojennym była tu Wytwórnia Amunicji. Na zapole fortu powstały domy administracji wytwórni. Te zachowane są do dzisiaj.

W czasie II wojny były tu niemieckie magazyny wojskowe. Także po wojnie polskie wojsko zajęło fort. W latach 80-tych XX wieku fort przekazano klubowi sportowemu Legia.

Fort dotrwał do naszych czasów w stosunkowo dobrym stanie. Jedynymi zniszczeniami jest brak wspomnianej prochowni z poterną oraz jednej kazamaty magazynowej w prawej części szyi. Zachowany jest stalowy most w szyi fortu - taki sam znajduje się na forcie Tsche-Czerniaków (Piłsudskiego). Na magazynach można podziwiać ciekawe wywietrzniki.

Od 2002 roku fort jest gruntownie remontowany przez obecnego właściciela - gminę Bemowo. Wycięto prawie wszystkie drzewa porastające stropy ceglanych kazamat. Oczyszczono wały, pozostawiając część zadrzewienia. Wzmocniono brzegi fosy i zasilono ją wodą z pobliskiego ujęcia. Wybudowane zostały dwie kładki dla pieszych nad rowem fortecznym. W szyi, obok zabytkowego mostu, usypano groblę z przepustem. Obok powstaje przystań dla kajaków... Teraz fort ma szansę stać się centrum rekreacyjno-wypoczynkowym z prawdziwego zdarzenia.

Jak długo pozostaną w tym miejscu sekcje Legii, nie wiadomo. Na razie mają one zapewnienie o możliwości wynajmowania budynków jedynie do 2012 roku.

Unieważniony przetarg we wrześniu 2006

Miasto odkupuje tereny. Pierwsze projekty

Zadaszenie Torwaru i warsztat samochodowy na Przemysłowej

Nieźle zaplecze szermierzy pół wieku temu

Likwidacja bieżni, remont dachu, obniżanie płotu

Historia stadionu Legii: Legia na Fortach Bema

Historia stadionu Legii: Hala, która została na papierze

Historia stadionu Legii: Odkrywamy historię basenów

Historia stadionu Legii: Zadaszenie basenu oraz likwidacja pływalni i strzelnicy